

Айсен Николаев: "Түмсүүлээх норуот – кыайыылаах"

Айсен Сергеевич Николаев Арасыйыа Бэрэсидьиэнэ В.В. Путин итэҕэлигэр ылан, быыйыл ыам ыйын 28 күнүгэр Саха Өрөстүүбүлүкэтин Ил Дарханын эбээһинэһин топороччунан анаммыта. Кини 300 тыһ. тахса нэһилиэнньэлээх Дьокуускай куорат дьаһалтатын баһылыгынан иккитэ талыллыбыт, салайар үлэҕэ буһууну-хатыһыны ааспыта. Онон бүтүн өрөстүүбүлүкэни салайарга чакчы баһамнээх киһи буолар.

Балаһан ыйын 9 күнүгэр быыбарга Саха сирин олохтоохторун итэҕэллэрин ылан, Айсен Сергеевич Ил Дарханынан талылыннабына, 2022 сылга тэриллибитэ 100 сылын туолар өрөстүүбүлүкэ инники сайдыыта кини аатын кытта ситимнэниэҕэ.

Бүгүҥҥү аһаҕас кэлсэтии Айсен Сергеевич Николаевы быыбардааччылары кытта ыкса билиһиннэрэр сорукаах.

- Айсен Сергеевич, эн баара-суоҕа 25 сааһкар Ил Түмэн депутата буолбутун. Онтон ыла биографияҥ өссө кэнээтэ. Киһи олохун сайдыытын суола үксүгэр төрөппүттэригэр, улааппыт түөлбөтүн салгыһыттан бэриллэр дииллэр.

- Оҕо сааһым Үөһээ Бүлүүгэ ааспыта. Онон ССРС норуодунай учуутала М.А. Алексеев тэрийбит физмат оскуолатын кыһыл көмүс мэтээлинэн бүтэрбитим. Ийэм уонна аҕам иккэн учуутал идэлээхтэр. Эһэм Андрей Титович Титаров олонхоһут, тойуксут, эмчит буолан, айылҕаҕа, саха төрүт култууратыгар, үгэстэригэр, удьуор утумугар чугаһаппыта. Дьонум киһи ханнык да үлэттэн куттаныа, толлон туруо суохтаах дьон санааҕа такайан илпиптэрэ. Хантан хааннаахпытын, сайдыыбыт, духуобунай күүстүт төрдө туохха тирэнэрин билээри киһи олохун тухары үөрэнэр. Ол иһин сахалыы тыһыннаах

дьону кытта алтыһыым үлэбэр улахан көмөлөөх.

- Москубаҕа икки үрдүк үөрэҕи тэннэ бүтэрбиккин, ыарырбаппат этин дуо?

- Оҕо эрдэхпинэ учуонай буолуохпун баҕарарым. Ол иһин да МГУ-ка кириэрдим. Оччолорго икки үөрэх тэнинэн көнүллэнэрэ. Сабыс-сана тэриллибит үп менеджменин идэтин эһи талбытым. Үөрэнэр баҕа баһаама күүстээх буолан, кыайбытым дьээхэ сөп. Итиннэ Михаил Андреевич Алексеев оскуолатыгар үөрэниим көмөлөстөҕө.

- Ил Дархантан тыа хаһаайыстыбатын салаата аныгы кэм ирдэбиллэригэр эппиэттииргына сайдара быһаччы тутулуктаах.

- Тыа сиригэр хайаан да саҥа сүүрэн кириэхтээх. Дьон-сэргэ хаһаайыстыбаларын сайыннарыыга эргэллээхтик үлэтииллэригэр-хамсыылларыгар табыгастаах усулуобуйалары тэрийэммит, кинилэри өйүөх тустаахпыт. Ол туһугар социальнай хайысхагаах уонна култуура эбийиэктэрэ, гаас, ньиэп ситимнэрэ тутуллуохтаахтар, олохтоох энергетиканы сайыннарыы ыраас уонна хааччыыы олоххо кириэхтээх, тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин дохуоттара үрдүк буоларыгар үлэ ыытыллыахтаах. Үлэҕэ уонна аһы-үөлү онорон таһаарыыга саҥа технологиялары киллэрэ сылдьар тыа сирин үлэһиттэрин өйөөһүн систимэтин санаттан көрүүхпүт. Тыа сирин олоҕо куораттар таһымнарыгар тийэригэр нэһилиэктэр, улустар дьаһалталарын кытта биригэ үлэлиэхпит. Холобур, олохтоох эт, үт бордууксуйаларын онорон таһаарааччыларга ороскуот сорох чааһын толуйар субсидия болҕомтобут кинигэр сылдьар. Иккитинэн, бордууксуйаны батарыыга көдүүстээх үлэ тиһигэ оһоһуллуохтаах.

- СӨ Бырабыыталыстыбатын Бэрэссэдээтэлин бастакы солбуйааччынан, ол иннигэр парламента дьокутааттыы сылдьан тыа сирин сайдыытын үбүлээһин болпуруостарыгар быһаччы быһаарсаргар туохха болҕомто ууруллубутай?

- СӨ Бырабыыталыстыбатын Бэрэссэдээтэлин бастакы солбуйааччы быһыытынан тыа хаһаайыстыбатын сайдыытын, туризмы уонна предпринимательствоны, айылҕа харыстабылын, науканы уонна инновацияны салайыы үлэһиттэригэр эппиэттиирим. Үлэлиир кэммэр тыа хаһаайыстыбатыгар инвестицияны тэрдэһи үлэҕэ кэнээбитэ, үһүн болдьохтоох бырайыактары уонна тыа сирин тутууларын үбүлээһин инники сыллардааҕар лаппа улааппыта. Ити кэмнэ алта улахан суопталаах судаарыстыбаннай бырагыраамалар оһоһуллубуттара. Олору салайарбар биер сүрүн болҕомто тыа сиригэр, тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга ууруллубута.

- Өлүкэ муостата тутуллуо дуо?

- Өлүкэни тусуур муостаны тутуу болпуруоска регион эбэтэр федеральнай эрэ суопталаах буолбакка, улахан геостратегическай буолан, хайаан да тутуллуохтааҕын туһунан туруоруубун өйөөтүлэр. Онон өр күүтүлүбүт баҕата, дойдун иһин уонна арбаа өттүн холбуур Өлүкэ муоста-

тын тутар кэм кэллэ.

- Тыа дьонун бырамыысыланнаска сыһарыыга туох көрүүлээххиний?

- Нерюнгринан, Алданьнан, Мииринэйинэн, Ленскэйинэн сырыттым. Бөдөн хампааньалар бары үлэҕэ ылабыт, дьоннотун аҕалын димлэр. Тыһыннанан үлэ миэстэтэ таһаары туар. Онон оҕолорбутун бу хайысхаҕа үөрэттэрэрибит ирдэнэр.

- Экологияны тупсарыы улуус, нэһилиэк баһылыктара ылар үлэһиттэрин сүрүн ирдэбиллэринэн буолар кыахтаах дуо?

- Бу хайысхаҕа үлэни соботох былаастан ирдиир эмиз табыллыбат. Нэһилиэнньэ өйө-санаата уларыынан, экология култуурата кириэн наада. Дьокуускайы холобурдаатаахха, уу сыты-ыйыта сыл аайы хатыланар буолан, бэл, куһаҕан сыгы кэлин ким да улаханньык аахайбат буолбута. Билигин ити туоратыллан, куоралпыт салгына биллээрдик ырааһырбытын кэтиир анал сулууспалар чинчийиллэрэ биһиргэтэллэр.

- Норуот биер өйө-санааҕа сомоһолостоһуна эрэ ситиһиллээх омук буолар дьон куруук этэбин.

- Ханна баҕарар үөскүүр кыһалбалары быһаарыыга олохтоохтор бэйэлэрэ кытталарын ситистээхэ, дьон да астынар, былаас ылар үлэҕэ да тахсыылаах буолар. Киһи олорор сиригэр бэйэтин дьэтигэр курдук сыһыаннаһахтаах, харыстыахтаах, үлэһиттээхтээх. Норуот күүтэ - көмүөл күүтэ. Аҕыйах ахсааннаах омука бу улахан суопталаах.

- Ат сүүрдүүтүн федерациятын өр сылларга салайан кэлгин, бу юм устата спорт бу көрүнэ олус сайынна, дьон интэриһин күүскэ тарта.

- Федерацияны 19 сыл салайан баран, муниципальнай салайааччылар атын үлэҕэ үлэһиттэ суохтаахтар дьон сокуон ирдэбиллэрин тохтообутум. Саха сирэ Улук Илиннэ, ыраас хааннаах сылгыбыт ахсаанынан, бастакы миэстэни тутта сылдьарынан кизин туттабын. Ат сүүрдүүтэ инникитин спорт быһыытынан сайда туруоҕа. Ыраас хааннаах саха сылгыта өрөстүүбүлүкэ сылгытын 30-тан тахса эрэ бырыһыаны ылар, онон элбэтии экэнизмикэтин ааҕан бараммыт, үлэһиттэ.

- Эйигин үчүгэй булчут дьон этэллэр. Бастакы булчун туох этэй?

- Оҕо сылдьан нус. Өбүгэм тыһын ыһынан, тытааҕыны бултаабытым.

- Эн Саха сирин интэриһин федеральнай таһымна күүскэ туруорсар наадатын туһунан этэн турабын.

- Өрөстүүбүлүкэ былааһын сүрүн сорууга тулуй? Саха сирин олохтоохторо баайдык, дьоллоохтук, нус-хас олороллорун туһугар федеральнай киһи кытта биер санаанан, өйүнэн үлэһиттэрин. Бэйэбит этиилэрбитин үчүгэйдик баһамнээн, дакаастаһан, быһаараммыт, бары биригэ үлэһиттэри ситиһи бииртэн биер үктэлигэр тахсан иһиэхтээхпит.

Владимир СТЕПАНОВ.

Быыбар - 2018

Тоѳо хомуньуустарга куоластыах тустаах-хьпый?

Артур Алексеев: "Хомуньуустар бизэрбит тылларын булгуруппаттар, боростуой дьон бырааптарын аһаҕастык туруулаһа быыбарга фронтта барар курдук бараллар".

Үлэһит норуот, үүнэр кэлүөнэ чэчирии сайдалларын туһутар тэриллибит аан дойду бастаагы судаарыстыба - Сэбиэскэй Союус - таһнарыахсыттар көмөлөрүнэн түннэстэбиттэн отучча сыл ааста.

Ис уонна тас балиитикэ, бастаган туран, үлэһит иттиллээнчигэ туһаайлыбыт, социальнай хабааннаах киһи аймах историктар бастаагы судаарыстыба. Кырдьык да, Сэбиэскэй Союуска хас бирдии граждэнтэн бырааптааҕа, хас бирдии киһитэн - кыаҕынан, хас бирдии киһиэхэ - үлэһит дьон социализм принциба олоҕо киллэриллэбит.

Ол эрэри Сэбиэскэй Союус эстиэүттэн отут сыл аастытын киниттэн Горбачев уларыта тутулуун кэмгэр эрэнэрлибит итэҕэйбит уонна ол туоларын күлүтүт нэһигиэньэ баһыйар анаара кэлэйдэ. Кинилэр өйдөрө-санаалара уһулунна, билигин туох буола турарын - судаарыстыба ким интэриэһин туруулаһарын, тоѳо уонна туохтан оннук буоларын чопчу өйдөөтүлэр. Норуот сайдыылаах уопастыбаны бүтүннүүтүн кыта бииргэ буолуохтут дьон үлөһөннүк үөрбүт кэмэригэр бүтүннү күммүт биллэрдик уратылаһар. Дьэ, билигин эрэ киһи аймах бииртэн буолбатаһын, эгалга эйэлээгин, аан дойду барыта кылаастарга турарын туһунан урут билиги барка билэр, оттон аныгы былаас умуннара сатыыр өйдөбүлүтүн дьэһэнчигэ өйдөөн ээр.

Ол кылаастар, ис дьынэр, ити билигин глобализация дьон ааттанан аан дойду таһымгар, глобальнай таһымна номнуо саҕаһа сылдьаллар. Ити эрэри, буола турар барыта теһэ да өйдөнөрүн, эрэнэрлибит эрэл эстибитин үрдүнөң бээр техникескэй сирэстибэлэр уонна сонунары киһини тарҕатар сирэстибэлэр көмөлөрүнөн өйү-санааны сүүйүү ньымалара аһыйах аҕсааннаах баһый дьон быыбар аһын былааска халарын хаачыйаллар. Кинилэр баһыйдара аан дойду таһымнан сыаналанар. Кинилэр дойдуну салгыы салайаллар, халыылар, экономиканы салгыы тууһаллар.

Өссө Геббельс сабааттан туһаныллар киһи өйүгэр-санаатыгар дьайар техниканы уонна механиканы таһынан, чөх-ылары оһыйаҕа кубулулар, сүүлүктүүр ньымалар, быыбар араас хабааннаах аҕбастара бааллар. Киһи сөбүөн курдук халын тиригээх профессиональнай политтехнологтар, бу барыта хайдах таах курдук кирдээх дьыапа буоларын барка дьон өйдүү-өйдүү, үлэ-көмүс харанараң өйү сүүйэр сана технологиялары туһанан, норуоту салгыы албынныллар.

Мин санаабылар, ааспыт быыбардар норуот бу тутултан уонна былаастан салгыбытын

көрдөрдүлэр. Бүгүн Путин рейтинг биллэрдик халбанныан эрэра баһытанар. Билиги 18 сыл устатыгар тойон Путин кураанах эрэнэримгэрин истэн кэлэбит, бу сыллар тухары олор туолбатылар. Дьон тулуура бүтэр уһуктаах буоллаҕа.

Билиги социальнай ере турууга ыһарар буолбатахтык, ол эрэри быыбар кэмгэр политтехнологтар да, куоластааһын түмүгүн түөкүнүү баһыйар аҕбастар да кыайан дьайбат бартаахкэй эйэлээх ньыма баарын санагыт. Бүгүн ханна барытыгар оһыйа, албын санаа бас-көс орооптамытын бары көрө-билэ сылдьабыт, тог аһыгы өйдөөбөт дьон эһини дьон-сэргэ күннэри олох кыһалыһыттан дьэһэнчигэ өйдөөтө.

Онон бэрт сүүдүрү ньыма баарын санагытын - бары быыбарга кэлэн үлэһит дьон интэриэһин дьыннээхтик туруулаһаан-ылар тустарыгар куоластаан. Үлэһит киһи - уопастыба туллубат тутуаҕа буоларын Сэбиэскэй былаас 70 сыллаах историктынан максимизобиттар тустарыгар куоластаан. Туох баар үйүбүт-быйанмыт, баһыйбит уонна ситиһибит барыта аһыйлаан-ылар, баһыйдар, финансистар уонна либеральнай экономистар дьон ааттанан-ылар буолбака, онорон таһаараан-ылар үтүөлэрэ, кинилэр сыраллаах үлэлэрин, таһааннарын, өркөн өйдөрүн түмүгэ. Билиги маһы барытын дьон-сэргэ өйдүүрүн курдук гына үлэһиттээхтик аһыгы ирдэһиллэбит. Быыбарга кэлэгин эрэ уонна куоластын биэраһин.

Биллэн турар, дьон өйүн-санаатын сирэй-хараҕа суох сүүйэ салыахтара, кыһааннах информационнай агааканы оноруктара. Ол эрэри билигин быыбарга билиги хомуньуускандидаттарбыт, олор истэригэр ыһыктаһыллаах, үгүс үтүөлээх баһырааннар да элэрдэр да бааллар - бары биир киһи курдук киһинэй, биир сүүрүнээх дьон.

Бүгүн былааска дьыннээх оппозиция - бу соботох Россия Федерациятын Коммунистическай партията уонна киһи чилиннэрэ. Бүгүн хомуньуустар уонна РФКП өйөө-нүгэр былаас өтүттэн ханнык да өйөбүлү көрөттөр, төпөрүгүн, үгүс уустуктары, кыһалгалары көрөттөр. Ону ааһса баһый хомуньуустар таһыт суолларыттан туораабаттар, бизэрбит тылларын булгуруппаттар, боростуой дьон бырааптарын аһаҕастык туруулаһар сыаллаах быыбарга фронтта барар курдук бараллар.

Артур АЛЕКСЕЕВ, РФКП Саха сиринээҕи салаатын биорутун чилиэнэ.

Умуннара сатыыр өйдөбүлүтүн дьэһэнчигэ өйдөөн ээр.

"Сахамедстрах"

Аппараты установленны в четырех лечебных учреждениях: ГАУ РС(Я) «Якутский специализированный стоматологический центр», ГБУ РС(Я) «Якутский республиканский кожно-венерологический диспансер», ГАУ РС(Я) «Якутская республиканская офтальмологическая клиника», ГБУ РС(Я) «Детская городская больница».

приступили к работе еще 1 июля 2016 года, второго - 1 января 2017 года, третьего - с начала текущего года. Третий уровень страховых представителей также обеспечивает сопровождение и маршрутизацию пациентов со сложными вопросами. Отметим еще одно из важнейших направлений работы страховых представителей компании. На них возложена обязанность по сопровождению населения в прохождении диспансеризации. В течение

«Сахамедстрах» установил в больницах «прямые» телефоны страховых представителей

Телефоны прямой связи со страховыми представителями установлены АО СМК «Сахамедстрах» для того, чтобы якутяне, находясь в медицинской организации, могли при необходимости обратиться к своему поверенному за помощью, советом и разъяснениями.

Страховые представители СМК «Сахамедстрах» уже ведут работу прямо в стационарах и поликлиниках и принимают граждан фактически по месту лечения. Телефоны горячей линии без набора номера устанавливаются в поликлиниках, где постоянно присутствует страхового представителя можно заменить непрерывно действующим каналом связи со страховщиком.

Страховые представители трех уровней - институт специально созданный в интересах пациентов: эти сотрудники страховых компаний обязаны консультировать граждан по всем вопросам и помогать им в спорных ситуациях, возникающих в процессе лечения.

Напомним, страховые представители первого уровня АО СМК «Сахамедстрах»

ниже года по спискам, полученным из поликлиник, они адресно приглашают граждан, подлежащих диспансеризации.

СМК «Сахамедстрах» оповещает застрахованных непосредственно по телефону либо посредством SMS-сообщений. Уведомление содержит исчерпывающую информацию о предстоящем профилактическом осмотре в какой поликлинике по прикреплению человек может пройти диспансеризацию, номер кабинета, в который нужно обратиться и режим его работы.

АО СМК «Сахамедстрах» напоминает, каждый якутянин должен знать телефон своего страхового представителя, фамилию, имя, отчество и номер телефона Вашего поверенного. Вы можете узнать на сайте СМК «Сахамедстрах»: www.sahamedstrah.ru или по телефону единого Контакт-центра здравоохранения Республики Саха (Якутия) 8-000-100-14-03 (звонок бесплатный).

АО СМК «Сахамедстрах», лицензия ОС №2873 - 01 от 09 ноября 2016 г.

Дьикти дьарыктаах дьон

«Киһини эдэригэр түһэрэр» аппарааты Германия учуонайдара интэриэһиргээтилэр. Ньургун Филиппов туһунан документальной киинэ Германия кинотеатрыгар көстөр.

«Киһини эдэригэр түһэрэр» аппарат оноһуллубутун туһунан сырдатан турабыт. Үгүс дьон ол ис дьыннин билбээкэ итэҕэйимизэн сөп. Ол эрэри өссө 2016 сыллаахха Германия учуонайдарын анал экспедицията «Халыма суолун устун айан» дьон киинэлэригэр эбүт интэриэһинэй дьарыктаах уол туһунан киинэ устубуттара.

Ол киинэ кун бүгүн Германия бары театрдарыгар көстө турар. Бу киинэ Европа тас дойдуларынан эргийэн Саха сиригэр кэлэрэ күүтүллэр. Ньургун анно догуйбака, салгыы үлэтин онорор, дьонно бу аппарат сүүн тутулун көрсүргэ баһый.

Бу «Улуус медиа» сайтыгар документальной киинэ анал трейлердарын ыһабыт. Ньургун Филиппов анал сыһыарыыларын ютуб ханаалыгар «Изолятор молнии» дьон суруйан-ыт, киран көрөххүтүн сөп.

Олох тэтимэ сайдар, киһи кыаҕа үрдүүр. Боростуой тыа уола эт мэйиликтэн киһи уонна айылҕа дьон олоҕо сабааттан инэрэн кэлбит билиитин билигин кэлэн олоҕо киллэригэ - сэдэх көстүү. Германия учуонайдара киниттэн: «Тоѳо тутатына Москваҕа тийэн бу аһыйытын билиһинэрбэтин?» - дьон ыйытыларыгар Ньургун судургутук: «Мин быһаһыы Германияҕа барабын, анно эһини

теһүү күүс буолуохтут дьон эрэнэбин» - дьэбит тылларын немец үтүө санаалаах учуонайдара киинэ онорон таһаардылар. Германия канцлера Ангела Меркель бу киинэни инни эрээкэ онорон көрбүтэ даҕаны аһыгы туоһулуур.

Онон олоҕо туһунан суоллаах-чистээх, ураты көрүүлэрдээх уолбут улахан интэриэһи тардар үлэтин түмүктэрин күүтүбүт, уонна ыһыйаһын.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Быыбар - 2018

БАЛАБАН
ҮЙҮН
9
КҮНЭ

ТҮЯ СИРИН САЙДЫТЫН- САГА ТАҔЫМҢА!

Андрей НОГОВИЦЫН

Буолаары турар бары таһымнаах быыбардарга дьон-сэргэ актык бынайдык кыттан, инники олохтуугар суолталаах түгэннэри быһаарыахпыт Чугастаабыны ылан көрдөхкө, улуустуугар баһылыгы, биир маңдааттаахха Ил Түмэн дьокутаатын уонна улуустут Муһнаабын дьокутааттарын талыахтаахпыт.

Биһиги улуустут баһылыгар кандидат А.Т. Ноговицын бырагырааматын ааһан, толкуйдаан, ырытан бараммыт өйүүрбүтүн биллэрбит. Кини улуустут баһылыгынан хайдах курдук таһаарылаахтык үлэлээбитин бары билэ, көрө - итэ сыгдыабыт. Андрей Тимофеевич Чурапчы улуунун республикага бастагы миэстэбэ таһаарыта дьонунук тусулуур.

УЛУУС БАҔЫЛЫГЫНАН АНДРЕЙ ТИМОФЕЕВИЧ НОГОВИЦЫНЫ БЫЫБАРДЫАҔЫН!

Отчуоттан уонна бэйэтэ билинэринэн, урут ылыммыт үлэири бырагырааматыттан, биир эрэ хайыска, кини баһыла комплексин салгыы тутуу болуоруна кыагыбатах эбит. Маныаха үлэ барбатах буолбатах, биһигиттэн тутулуга суох, кэккэ объективнай биричинэлээх. Соторутаабыта Бырабытыгыстык баһылыгы бэрэссэдээтэлин солбуйааччы Ольга Балабина кэлэ сыгдыабытар, кэлэр сылга инэст бырагыраамага киллэриэхкэ сөбүн эрэннэрин барыта, биһигини үөрдэр. Онон Андрей Тимофеевич тус бэйэтин кыһамныгынан, туруссуутунан, дуулурунан баһыла тутууларын ситиһэр кэмнэ кэлэ.

Өкөтүн А.Т. Ноговицын баһылыгынан талар буолуохпутун, төрөөбүт улуустут инники сайдыыта, дьон олоҕо - дыһаага өссө тэтимнээхтик тупсан барарыгар саарбахтаммыт. Улуустуугар СӨ Ил Дарханын эбэтинэтин төлөрөөчү А.С. Николаев рабочай сьрыытыгар кэлэ сыгдыан, хайдыска, биир санаанан бу курдук салгыы үлэли, айа-тута олорун дьон ынырыта. Чурапчы республикага куруук холобурга сыгдыарын уонна инникитин өссө сайдар кыахтаабын тоһоболоон этэн турар.

Онон, эһигини барыгытын, итинэн чугас дьонунун сэрэгүтүн буолаары турар быыбарга, биир санаанан салайтаран төрөөбүт улуустут өссө чэчири сайдарын тутуугар, улуустут патриотун тула дьиннээх түмсүүбүтүн көрдөрөн, А.Т. Ноговицын кандидатуратыгар дьонуннаах куоластытын бизиэбин дьон ынырабыт!

Андрей Тимофеевич Ноговицын итэҕэллээх дьонноро:

Герасим Степанович Платонов - Чурапчы нэһилигин бочуоттаах олохтооҕо, «Россия ПК сайдыытыгар киллэрбит кылаатын иһин» уордун кавалера, «Саха Республикатын физкультурта уонна спортка киллэрбит кылаатын иһин» бэлэз хаһаайына, Саха Республикатын спорт дьонун бэтэрээнэ, Чурапчы улуунун бэтэрээн спортсменнарын сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ.

Надежда Михайловна Заболоцкая - ССРС культуура уонна туйгуна, Саха АССР культуура уонна үтүөлээх үлэһитэ, Чурапчы улуунун уонна Чурапчы нэһилигин бочуоттаах олохтооҕо, Саха Республикатын бочуоттаах бэтэрээнэ.

Василий Васильевич Попов - Саха республикатын тыа хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, «Гражданскай илбизин» бочуоттаах бэлэз хаһаайына, Чурапчы нэһилигин бочуоттаах олохтооҕо.

Марианна Николаевна Яковлева - Российской Федерация үөрэхтэһинин туйгуна, Саха Республикатын «Гражданскай илбизин» бочуоттаах бэлэз хаһаайына, «Признание Педагогического Труда - Учитель Великой России» бэлэз хаһаайына, Чурапчы улуунун иэки төгүллээх ынырылаах депутата.

Елена Петровна Сивцова - Саха Республикатын үөрэхтэһинин үтүөлээх үлэһитэ, Саха республикатын үөрэхтин туйгуна, «Саха Республикатын үөрэх сайдыытыгар киллэрбит кылаатын иһин» бэлэз хаһаайына, у.о.д.а.

Адьыах кэмнэн, Чурапчыбыт улуунун аба баһылыгынын быыбара буолуоҕа. Бу эппиэтинэстээх, инникини быһаарар кэмнэ улуустут дьон-сэргэтэ хайдыска, биир санаанан, үлэли олорор баһылыгытын Андрей Тимофеевич Ноговицын өйүүрүтүгэр ынырабын!

БИИР СОМОҔО БУОЛУОБУН!

Мин бэйэм кэмнэр улуугу салайан, сройуоммут социальнай-экономическай туруга сайдарын тутуугар түмүкүнү аахсыбакка, баһыда хорутулаахтык, инники кэмнэ таһар тыа үлэни-хамнаһы ылан кэлбитим. Бу кэмнэргэ Андрей Тимофеевич «Чурапчы» кооперативы тэрийэн, бу кооператив улуус сайдыытыгар улахан кылааты киллэрбитэ.

Андрей Тимофеевич эдэр сааһыттан, ыһыллы-тобуллуу ыарахан кэмнэр боростуой дьон сүөгү-ас илтэн, үйүлээх олохтоолорун, дьэ кэргэннэрин илтиһиллэрин, оҕолорун үөрэхтээх онороллорун тутууттан, үүтэрин, эттерин биир оирэ батараң, дохуот аахсалларыгар анаан «Чурапчы» ТХПК-ны тэрийбитэ. Сүөгүнэн дьарыктанар дьон күн бүгүннэ дьэри таһаарылаахтык үлэли-хамсы олороллор. Улуустут республикага, атын регионнарга кыта аата ааттанан сураһарыгар Андрей Тимофеевич онорбут өнөтө олус улахан. Ол курдук, Чурапчы убаһатын этэ аан дойдуга «бренд» буола сураһарыта, биһиги улуустутун араас омук дьон баһылыгы сэнээрэллэрэ, кэлэн уопут ылаһылар, сөбөллөрө-махтайаллара барыта, улуус уопсай социальнай - экономическай сайдыытыгар кэмнэн буолуота.

Биһигин улуустуугар кластернай сайдыы биир бастаһан сатабыллаахтык үлэлиир. Ы-нат дьон тыа сиригэр эргиллэллэригэр улахан бырайыактары онорон, бэйэтэ баһылык буолбут кэмнэ хас да нэһиликкэ үлэлээ олорор. Бу бырайыак чэрчитинэн элбэх сага дьэһэр тутуунулар, охуоллар, оҕо саадара дьэндээһэллэр. Бу хамсааһыны биһигин республика холобурга тутан, атын улуустарга тарҕатар.

Мин биһигэ тохтум этэ, Чурапчы улууга бэрт урукку сыллартан олус түмсүүтээх, биир сомоҕо тыыннаах улуус. Мана барытыгар дириг историябыт, тыыс айылҕабыт кэмнэн буолуота саарбахтаммыт. Анардас харах уугаах көһөрүлүүбүт, чугас дьоммут иинэ суох көмүлүүбүт издээннэрэ, биһигини бүгүн сомоҕолуур күстээк!

Биһиги ытык сирбиттэн Өрөстүүбүлүкэ Ил Дархана Е.А. Борисов бэйэтин үлэтинэн биһигинэн, олоххо дуулурунан үүнэн-сайдан тахсыта. Кини нурутугар элбэх тыаһаан эһигэ. «Биһигэ буолун, сомоҕолуун», - дьээн Хайдыстыт, араастык толкуйдуур нурут хаһан да тулу да кыагыбатаһын олох практика көрдөрөр. Биһигин Ил Дархаммыт үлэтин түмүктээбит кэмнэр, биһиги чурапчылар, араастык хайдыһан, быстах санаалаах сананы - инэни итэҕэйэн ханна да ырааппалыт. Биһиги биир буолуохтаахтык дьылабылынан кыагыбытынан!

Онон биһиги дойдубулаахтарым улуустут олохтоохторо! Чурапчыбыт салгыы сайдарын тутуугар, биир санаанан үлэли - хамсы олорор баһылыгы Андрей Тимофеевич Ноговицын куоластытын бизиэхит дьээн эрэнэбин!

И.Н. АММОСОВ,

2002-2008 сс. Чурапчы улуунун баһылыга,

СӨ Ытык Сүбэтин чилиэнэ,

СӨ Тыа хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ,

«Гражданскай илбизин» бэлэз хаһаайына,

Чурапчы улуунун бочуоттаах олохтооҕо.

ЫЧЧАТ НОГОВИЦЫНЫ ӨЙҮҮР!

Үтүө үлэһит дьоннордоох Чурапчы улуунуугар балабан ыйын 9 күнүгэр улуус баһылыгынын быыбара буолаары турар. Ыччат координационнай Сэбиэтин уонна тус бэйэм ааһыттан улуус инники сайдыытын тутуугар бары күһүн, эппиэтинэһин ууран туран үлэлиир бэстын салайааччы Андрей Тимофеевич Ноговицын кандидатуратын өйүүбүн дьээн ынырабын!

Андрей Тимофеевич бэйэтин тус холобурунан, салайар истиһинэн, мөндүр толкуйунан, сонун көрүүлэринэн, идийэтинэн элбэх ыччат дьону

итэр-үөрэтэр.

Ыччат лидеринэн үлэлиир сылларбар кини ытык бэлитикэтигэр эдэр ыччакка ураты болҕомто уураһын биһирээбитим. Ол курдук, эдэр ыччат, дьэ кэргэн тыа сиригэр олохсуйуугар, биир санаанан салайтаран түмсүүлээх буоларыгар, сонун бырайыактары олоххо киллэриигэ үлэлиир. Андрей Тимофеевич кини быһытынан үтүө хаачыстыбалара, профессиональнай таһыма, бары эйгээс компетентнай улуустутун инники кэмнэ таһаарда.

Сатабыллаах салайааччы баай уопутун бэйэм тус үлэбэр, уопастыбаннай олохтор холобур оностон туһанабын.

«Андрей Тимофеевич - удьуор үтүө үлэһит дьон утума» дьээн эһэм Тарабукин Гаурил Дмитриевич, үлэ, тыыл, көһөрүлүү, услуорт, сцена бэтэрээнэ хайбаан эппит тылларынан түмүктүүбүн.

**Анастасия Афанасьева уонна улуустаабы
Ыччат координационнай сэбиэтин
чилиэннэрэ.**

Түмүкүлүкэни өйүүбүтүгэр улуус дьонунун үлэһиттэрин көрдөрүбүтүгэр улуус баһылыгына кыһамныгынан үлэлиир Андрей Тимофеевич.

